

## **IZVJESTAJ IZ REGIJE: KONTROVERZNO SUDJENJE OKONCANO FARSOM**

**Author:** [Goran Vezic](#)

Organizacije za zastitu ljudskih prava protestiraju zbog oslobadjajuće presude koja je izrecena vojnim policajcima optuzenim za zlocine nad srpskim zatvorenimicima.

Osmorica vojnih policajaca oslobodjena su u Hrvatskoj optuzbi za navodno ubojstvo i mucenje srpskih zatocenika u zloglasnom splitskom zatvoru Lora. No, gotovo je nemoguće i zamisliti sudski proces s vise spornih momenata.

Protiv policajaca podignuta je optuznica zbog ubojstva dvojice Splicana srpske nacionalnosti, kao i zbog mucenja ostalih srpskih zatocenika u Lori tokom 1992.

Nakon petomjeseecnog sudjenja medjutim, donesena je odluka da sva osmorica optuzenih - u nedostatku dovoljno uvjerljivih dokaza - budu pustena na slobodu.

Spomenuto sudjenje imalo je karakter svojevrsnog ispita, na kojem je trebalo utvrditi sposobnost Zagreba da samostalno (bez slanja optuzenika u Hag) sudi vlastitim gradjanima osumnjicenim za ratne zlocine. Vecina analiticara sada smatra da Hrvatska taj ispit nije polozila.

Rijec je o sudskim postupcima koji su od samog pocetka izazivali veliki broj nedoumica.

U svibnju/maju sudac Slavko Lozina otpoceo je sudjenje upucujuci cestitke hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji, jer je bio upoznat s cinjenicom da se u publici nalazi i Igor Stimac - tj. jedan od reprezentativaca, koji se u sudnici pojavio u znak podrške jednom od okrivljenih.

Sudac je tada dopustio i povike bodrenja s klupe za svjedoke. Kasnije, predsjednik Vrhovnog suda Ivica Crnic izrekao mu je opomenu zbog javnog pojavljivanja na koncertu jednog ekstremnog desnicara, pjevaca Marka Perkovica Thompsona.

Na sudjenju pak, Lozina je rekao da ubojstvo dvojice srpskih civila, Gojka Bulovica i Nedana Knezevica - koje se odigralo u zatvoru Lora - nije bilo ratni zlocin, s obzirom na okolnost da Split 1992. nije ni bio u ratu.

Lozina je pred sudom odrzao poduzi govor, u kojem je iznio stav da je sramno sto je Srbima koji su se pobunili protiv Hrvatske zajamceno pomilovanje, dok je - na drugoj strani - protiv hrvatskih boraca jos uvek moguće podici optuznice za ratne zlocine.

Svu osmoricu optuzenih sudac je tokom ljeta pustio iz zatvora. No, prije nego sto je stigao intervenirati Vrhovni sud, dvojica osumnjicenih vec su pobjegla.

Crnic je nakon toga Lozini uputio jos jedan ukor, koji se ticao izostavljanja najvaznijih dokumenata iz sudske dokumentacije.

Mnogo srpskih svjedoka pozalilo se da im nije bio ni poslan poziv za svjedocenje. Ukupno, bilo je pozvano

njih 34, ali ih je čak 14 odustalo od dolaska u Split, pravdajući to strahom. Oni se, međutim, pred sudom nisu pojavili ni kasnije, kada su im hrvatske vlasti obećale zaštitu, pogrešno vjerujući da će sudski postupak biti odložen.

Medju onima koji se nisu pojavili je i Djordje Katic, Srbin iz Splita koji tvrdi da je tokom 1992. i sam bio mučen u zatvoru.

Iste godine nakon što se iselio u Australiju, Katic je za hrvatsku nezavisnu štampu dao izjavu u kojoj je opisao svoje mučne zatvorske doživljaje. Uprkos svemu tome, tvrdi da ga nitko nije pozvao da svjedoči na ovom sudjenju.

Mnogi promatrači zapitali su se zbog čega je za predsjedavajućeg ovog sudskog postupka uopće izabran netko poput Lozine. Spomenuti sudac vodio je i postupak protiv zapovjednika srpske specijalne policije Vinka Budise, optuženog za ubijstvo: taj slučaj je propao jer je ključni dokazni predmet - pištolj - nestao iz suda.

Organizacije za zaštitu ljudskih prava već su izrazile svoj protest. "Sudjenje je bilo neregularno, posto je vršen pritisak na one svjedoke koji su se pojavili pred sudom", kaže Vojko Ivica, promatrač iz nevladine organizacije Altruist.

"Mnogi su iznenada pozaboravljali ono što se dogodilo, a svjedoci iz Srbije zbog straha nisu ni došli", dodao je on.

Branioći, međutim, osporavaju ove navode. "Pravda je pobijedila", konstatirao je advokat Slobodan Mikulić, dodajući da se pribojavao kako će Lozina "podleći političkom pritisku".

Pa ipak, nedoumice oko citavog slučaja ne prestaju. Hrvatski predsjednik Stipe Mesić doduse nije direktno komentirao ovo sudjenje, ali je rekao: "Ukoliko je netko oslobođen optužbe za zločin, a zapravo ga je počinio, taj će biti izručen Haskom tribunalu.

To nije dobro, ni za Hrvatsku, niti za tu osobu", dodao je on.

Hag neće ništa poduzimati prije nego što se okonča žalbeni postupak. Tuzilac Mihael Skvicimar (Michael Squicimar) već je Vrhovnom sudu podneo žalbu na presudu.

Njegov prigovor odnosi se na činjenicu da je - nakon prijetnji upućenih svjedocima - bio podesen zahtjev da se sudjenje održi negdje drugdje, te da se tom zahtjevu nije izaslo u susret..

"Ovo sudjenje trebalo je biti premješteno u neki drugi grad, u kome je situacija u sudstvu i javnosti normalnija" izjavio je profesor teorije prava Nikola Visković, istaknuti aktivist pokreta za zaštitu ljudskih prava.

"Split je pretrpio najveću čistku koju je sprovela ekstremno nacionalistička stranka Hrvatska demokratska zajednica (HDZ), što je ostavilo traga i na splitskom sudstvu. Rezultat je da u njemu više ni nema starijih, iskusnih sudaca, nego samo mladeži iz HDZ-a", dodao je Visković.

Ovaj slucaj Lozini je dodijelio predsjednik splitskog suda Igor Benzon, koji je i sam imenovan na tu funkciju u vrijeme dok je HDZ imao kontrolu nad gradom.

Ali cak je i Benzon u medjuvremenu pokusao opozvati Lozinu. Nakon sto je Lozina o sudjenju davao izjave za stampu, on je protiv njega pokrenuo disciplinski postupak.

No ni to, po svemu sudeci, nece nimalo impresionirati nikoga tko je izvan samog sistema: odatle uostalom i dopiru izrazi nepovjerenja u hrvatsko sudstvo.

Hrvatski Helsinski komitet za zastitu ljudskih prava konstatirao je da od ukupno 492 osoba - koliko ih je do 2001. uhapsono zbog sumnje da su pocinili ratne zlocine - nijedno nije hrvatske nacionalnosti. Sva su, naime - Srbi.

Goran Vezic urednik je novinske agencije Stina iz Splita.

**Location:** [Serbia](#)  
[Croatia](#)

---

**Source URL:** <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvjestaj-iz-regije-kontroverzno-sudjenje-okoncano-farsom>